

Pietisten.

Namnet Pietist kommer af ett latinskt ord, Pietas, gudaktighet.

N:o 10.

October 1862.

21 Årg.

Epistelen till de Romare.

Cap. 7: 21—25.

21. Så finner jag nu mig en lag, jag som vill göra det godt är, att det onda låder wid mig.

Här sammanfattar nu Apostelen hwad han i det föregående, v. 14—20, framställt; ty han säger: "Så finner jag nu"; eller: "Alltså finner jag". Och hwad finner han nu af allt hwad han i sin erfarenhet meddelat? Derom använder han här ett mycket starkt uttryck, då han kallar denna naturens hårda och beständiga strid mot det goda "en lag". Han säger: Det är för mig en lag, en regel, en natur-nödvändighet, att det onda låder wid mig. Och den lagen finner jag "för mig, som vill göra det godt är", säger han. Detta är ju dock ett besynnerligt förhållande och wäl värdt att nogare betraktas.

För mig, som vill göra det godt är. Med de orden säger Apostelen uttryckligt, att han icke talar om dem som äro tillslutligt sinnade och då "icke Guds lag underdåniga" (Cap. 8: 7), hvilka icke heller känna denna striden, emedan deras sinne är ense med löftet; utan "mig", säger han, "mig, som vill göra det godt är". Och att denna wilja till det goda icke är trälens tvungna wilja, utan den hjertliga lusten till Guds lag, det är hwad Apostelen genast, v. 22, förklarar: ty jag hafwer lust (ej blott kärlek och wilja, utan "lust", glädje, fröjd, säger gr.-texten) till Guds lag efter den inwärtas menniskan. En sådan talar här; en sådan är det som finner för sig en lag, att det onda låder wid honom.

Ordagrammt: Den lagen, att det onda låder wid mig, eller "ligger hos mig". Ordet "lag" brukas här i dess widsträcktaste bemärkelse, neml. af regel, rättesnöre; och betecknar, först, att synden hos oss icke är något tillfälligt, icke består i strödda och enstaka fel, utan att den utgör en hela vår natur

befallande makt, som sträcker sig till allt hwad wi äro och göra, våra tankar, begär, ord och handlingar; för det andra antydes med ordet "lag" det beständiga fortfarandet af naturens ord-
 ska, så länge denna natur är till. Ty såsom Apostelen i v. 1
 sade om lag i allmänhet, att "lagen regerar öfwer menniskan
 så länge hon lefwer"; så är ock syndens drift i vår natur oförän-
 derlig, så länge den finnes till, d. ä. så länge wi äro på jorden.
 Detta känna ock alla trogna och wakande själar nog bittert. Syn-
 dens lag är alla Christnas swåraste betryck och jemmer på jor-
 den, som mer än något annat ondt föder deras lycka och frid.
 Syndens lag ligger öfwer dem beständigt; de wakna hwarje mor-
 gon med samma onda, neml. att de uti ingenting kunna wara
 och göra hwad de böra och wilja. Men detta känna endast de,
 som äro wakne och förnimma att Herrans bögonakta på äfwen
 deras innersta tankar, affigter och begär, så wäl som på alla ord
 och gerningar. Då känna wi snart, att, om wi wilja det eller
 ej, tankarna blifwa såfångliga och oheliga, att om wi wilja eller
 ej, så låda wid våra bästa gerningar ofta hemliga affigter på
 något eget; hwarjemte ur våra hjertan utgå werldsliga och oröna
 begär, som ofta trofsa all vår strid och bönn deremot; och så blif-
 wa äfwen våra ord och gerningar öwärdiga vår höga kallelse och
 benådning. Så finna wi då, att synden är en makt öfwer hela
 vår natur. Och detta war hwad Apostelen så uttryckte: "Jag
 finner för mig en lag — mig som will göra det godt är — den
 lagen, att det onda låder wid mig." Här om talar han dock än-
 nu tydligare, då han tillägger:

22. Ty jag hafwer lust till Guds lag, efter den in-
 wärtes menniskan;

23. Men jag ser en annan lag i mina lemmar, som strid-
 der emot den lag som i min håg är, och griper mig fången
 uti syndens lag, som är i mina lemmar.

Här upprepar Apostelen på en gång och i sammanhang hela
 beskrifningen på striden emellan Anden och köttet. "Jag hafwer
 lust till Guds lag efter den inwärtes menniskan; men jag ser en
 annan lag i mina lemmar, som strider emot den lag som i min
 håg är." Detta är till innehållet detsamma som i föregående
 vers war mera kort uttryckt. Hwad Apostelen der uttryckte blott
 så: "Mig, som will göra det godt är", det förklarar han här
 sålunda: "Ty jag hafwer lust till Guds lag, efter den inwärtes
 menniskan." Och hwad han der uttryckte så: "Jag finner för
 mig den lagen, att det onda låder wid mig"; det utvecklar han
 här sålunda: "Jag ser en annan lag (än Guds lag) i mina
 lemmar, som strider emot den lag som i min håg är, och griper
 mig fången i syndens lag" etc. Vi se således, att dessa sednare
 språken utgöra en förklaring öfwer det näst förut gående; och
 derigenom blifwa wi desto wissare i vårt förstånd öfwer det
 språket.

Jag hafwer lust till Guds lag. Såsom redan blifwit anmärkt, har gr. texten här ett ord, som betyder icke blott bifall, nöjdhed, kärlek, utan rentaf glädje, fröjd. Det heter egentligen: "Jag fröjdas åt Guds lag"; men är uttryckt på ett sådant sätt, att om man wille rätt noga återgifwa text=ordets mening, man måste säga: Jag fröjdas wid mig sjelf*), jag har en inre lust, jag gläder mig innerligt åt Guds lag. Ordet uttrycker således denna sanna, af Gud födda, heliga lust till Guds lag, hwarom David så ofta talar i Psaltaren, der han t. ex. säger: "Säll är den menniska, som hafwer lust till Herrans lag" (Ps. 1: 2); "den stor lust hafwer till Hans bud" (Ps. 112: 1); "jag hafwer lust till dina bud, och de äro mig käre"; "huru hafwer jag din lag så kär; dagligen talar jag derom" (Ps. 119: 47, 97); "Dina bud äro kostligare än guld och mycket fint guld; de äro sötare än honung och honungsfika" (Ps. 19: 11) o. s. w. Det är en sådan lust till Guds lag, vår text åsyftar, då den har ett sådant uttryck som "innerligen fröjdas;" och det är derför detta språk så afgörande bewisar, att här icke kan talas om en opånyttfödd menniska, hwilken endast kan intagas af wißa kända dygder, men icke älskar Guds lag såsom sitt rättessnöre, när han märker hwad den äskar — att här lika omöjligt kan talas om en lagträl, hwilken twärtom har antingen fiendskap till den för honom tvingande och hotande lagen, eller ock endast älskar sin egen nytta och inbillade fromhet, då han såsom blind jarse tycker sig lydas att wara och göra hwad lagen äskar. Det är dock aldrig i sjelfwa lagen och Herren, han hafwer sin lust (Se åter Cap. 8: 7). "Att hafwa lust till Herrans lag," säger Luther, "är hwarken medfödt eller implantadt uti den menliga naturen, utan måste komma ned af himmelen. Det är en alldeles särskild lust som den, hwilken i första psalmen prisas så, har till Guds lag, en lust som är alldeles oberoende af lagens löften eller hotelser, som endast ser på lagens egen förträfflighet, helighet, rättfärdighet och godhet. Det är icke blott kärlek, utan äfwen ljustligt wälbehag och lust, man då hafwer till lagen." Således: Det är endast Guds Ande, som föder i oss denna lust till Guds lag; och det endast i den stund, då wi i tron förwißas om friheten från lagens domar och salighetswägar. — Men må wi äfwen wäl märka, att den sanna tron verkligen föder i oss en sådan lust till Guds lag, sågnad, fröjd och wälbehag i det som Gud älskar. Känner du det twärtom ännu angeligt, att Gud älskar det goda och hatar dina synder, så har du wist icke ännu fått den fröjden i ditt hjerta, att du är fri från lagens domar — eller har du åter förlorat den trösten och låtit dig "på nytt fångas under träldomens ock"; ty då

*) Synadāmai, här: "intus," "apud animum meum lætor"; ordets andra bemärkelse, fröjdas tillsammans med någon annan, ligger alltför fjerran från sammanhanget.

uppträder åter olust till Guds lag, en tvungen och owillig träl-
ande. Så bestämdt utmärker lusten till Guds lag endast troende
själar.

Efter den inwärtens menniskan. Hvad Apostelen Paulus
menar med den inwärtens menniskan, märke vi först af detta sam-
manhang, då han talar om en inwärtens menniska med lust till
Guds lag, och sedan af andra ställen, såsom 2 Cor 4: 16; Eph.
3: 16 *) neml. att han med den inwärtens menniskan menar den
nya menniskan, född af nåden i de trogna. Annars kunde man
väl äfwen tala om en inwärtens menniska hos den opånyttfödda,
till skilnad ifrån hennes utwärtens wäsende, och då med inwärtens
menniskan mena hennes hjerta, såsom den bittra källa, från hvil-
ken allt ondt utflyter (Marc. 7: 21); men talas, såsom här, om
en inwärtens menniska som hafwer lust till Guds lag, då måste
hon nödvändigt beteckna den "nya menniskan, den efter Gud
skapad är" **) och hvilken derföre står i strid med den gamla
menniskan. Luther säger: "Den inwärtens menniskan kallas här
anden, af nåden född, hvilken här i de heliga strider emot den
utwärtens menniskan, som är förnuft, sinne och allt hwad som är
natur i menniskan".

Men nu: det war efter den inwärtens menniskan, Apostelen
hade lust till Guds lag. Det tillägget lärar os ännu något. På
samma gång Paulus talar om sin lust till Guds lag, finner han
nödigt att genast tillägga: "efter den inwärtens menniskan." Der-
med låter han förstå, att han också kände något annat hos sig,
som icke hade lust till Guds lag; detta war "köttet" eller "syn-
dens lag i lemmarna," som han genast omtalar. På samma
gång han hade en helig lust att fullgöra all Guds wilja, kände
han också köttets motsträfwighet och tröghet; på samma gång han
kände ett heligt hat och afsky för synden, kände han också köttets
lust och begärelse till synden. Derföre kunde han icke tala om
sin lust till Guds lag utan att anmärka: "efter den inwärtens
menniskan." Och icke nog med denna anmärkning — han utta-
lar och genast hwad han widare fann hos sig:

"Men jag ser en annan lag i mina lemmar, som strider
emot den lag som i min håg är. "Jag ser"; detta är blott
med ett annat ord detsamma som i v. 21: "Jag finner." —
"En annan lag", d. ä. en lag af annan art, än Guds lag,
till hvilken jag hafwer lust. Denna andra lag finner jag "i
mina lemmar", säger Apostelen, d. ä. i den gamla menniskan.
"Lemmar" beteckna nemligen här icke blott kroppens lemmar, utan
och själens förderfwade böjelser, i hvilka syndens lag egentligen
ligger och hvilka, såsom den gamla menniskans lemmar, arbeta

*) Paulus är den enda som brukar uttrycket inwärtens menniska,
och då alltid om de pånyttfödda.

**) Här om kan läsas mera i R:o 8, sid. 117—119.

uti oss och strida emot Anden. Att Paulus brukat ordet "lemmar" i denna bemärkelse, kunna wi se i Col. 3 Cap., der han säger: "Så döder nu edra lemmar, som på jorden äro: boleti, orenlighet, lusta, ond begärelse och girighet," etc. Allt sådant tillhör den gamla människan och utgör hennes lemmar. Det war också både i kroppens och själens förderfwade böjelser, Apostelen sam den syndens lag, som stridde emot den lag som i hans håg war. — "Håg" är här sinne, sinnes-rigtning, hwarigenom man håller en sak så eller så, ond eller god. Då hågen är af nåden helgad, såsom i texten omtalas, att Guds lag är i hågen, är den sådan, att man bedömer, älskar eller hatar hwarje sak i den mån som den är ense med Guds ord eller icke. Själens diktan och traktan är nu förnyad till ett besinnande af den andliga, goda lagens allrakostligaste tankar; hennes wilja till eftersträfwande af det i lagen uppenbarade goda; hennes känsla till kärlek för Guds lag, med hjertligt wälbehag till det goda och afstöt för det onda. Detta andliga sinne är ett underbart Guds verk i själen. Wi märka nemligen, att med all den werling af bättre och sämre stunder, som frestelsens stormar förorsaka på nian af en Christens lif, detta sinne i själens djup dock förblifwer detsamma, så länge det andliga lifwet warar. Detta bewisar sig deruti, att när det går wäl med wandringen efter Anden, då är själen glad och wälmående; men går det illa, så att hon syndar och förgår sig, då lider och ängslas hon och fördömer sjelf sin synd. Sinnet är således det samma. Detta är den "Guds säd" i själen, hwarom Johannes säger: "Guds säd blifwer i henne." — "Den lag, som i min håg är", säger Paulus. Denna lag är således icke egentligen Guds lag i sig sjelf, utan Guds lag, instrifwen i hjertat, eller en ny, helig håg i öfwerensstämmelse med Guds lag; hwarom Herren Gud säger: "Jag skall gifwa min lag uti ert hjerta, och skrifwa honom i ert sinne" (Jer. 31: 33). Emot denna heliga lag i hågen, eller Anden uti oss, "strider" den onda lagen i lemmarna, säger Apostelen. Det är uppror och inbördes krig mellan den gamla och nya människan, köttet och Anden; de wilja ömsesidigt bekämpa, fängsla och döda hwarannan; hwarom Apostelen i mera enkla ord skrifwer till de Galater: "Köttet hafwer begärelse emot Anden, och Anden emot köttet; desamma äro emot hwartannat, så att I icke göra hwad I wiljen" (Gal. 5: 17).

Det är denna strid mellan Anden och köttet, som utgör alla sanna Christnas beständigaste plåga på jorden. Först är sjelfwa striden alltid tröttande och bekymrande; och för det andra känna wi uti denna strid alltid synden, alltid owärdiga saker, jemte förbedelser för otrohet och owaksamhet. Så länge själen förblifwer i det lif som af Gud är, behåller wäl Anden såwidå segren, att wi icke "wandra efter köttet" (Cap. 8: 1), att wi "regeras af Anden" (Gal. 5: 18), så att hela lifwets rigtning förblifwer ett wandrande efter Anden; men i ett allwarligt krig aflöper det icke

så wäl, att man icke äfwen lider tillfälliga nederlag, blifwer färad eller tillfälligt fången. Den slutliga segren beror endast på hwem som sist behåller fältet. Så går det också här. Den andliga segren består deruti, att wi icke upphöra att wandra efter Kristus, att wi icke gifwa oss till att följa löftet, utan alltid på nytt uppstå i bättring och tro och ännu fortsara att följa vår Herr. Men under tiden blifwer kampen hård och åtföljd af många bittra och förödmjukande erfarenheter. Apostelen har ännu derom några besynnerliga ord. Han säger:

Och griper mig fången uti syndens lag, som är i mina lemmar*). Hwad kan detta betyda "Griper mig fången"! — Ordet betyder blott: "taga till fånga" eller "föra en fången". Af sjelfwa det ordet kan intet slutas huru det vidare går med den fångne, antingen han förblifwer i fångenskapen och blifwer en träl, eller han åter af sin Herr frigöres — med andra ord: antingen ordet åsyftar blott den fångenskap under syndens lag i lemmarna, som här omtalats, och ett tillfälligt nederlag för någon wiß frestelse, eller det äfwen åsyftar sinnet tillfångatagande under synden, så att själen blifwer rentas syndens tjänare — sådant är icke i sjelfwa text=ordet uttryckt, utan måste endast af sammanhanget och af Guds ord i dess helhet inhemtas.**)

Nu är det förut i texten uppenbart, att Apostelen här talar om sin och alla trognas erfarenhet såsom helgade till sinnet; han har sagt: Jag hafwer lust, glädje, fröjd i Guds lag, efter den inwärtas meniskan; han prisar Gud genom Jesum Christum (v. 25) o. s. w. Till hwilken grad en sådan själ blifwer "fången för syndens lag", detta se wi af Guds ord och de heligas historia.

Således kan detta ord om fångenskap här allraförst åsyfta blott hwad Apostelen sjelf i det föregående omtalat, neml. att jag icke kan göra det goda som jag vill. Denna omöjlighet att någonsin uppnå en fullkomlig helighet, denna beständiga omslutenhet af synden (se gr. -t. i Ebr. 12: 1) är wißerligen för hwarje Christen, med all den samma frihet han i Kristus hafwer, ännu alltid en

*) "Uti syndens lag"; egentl. "för" eller "å t syndens lag". Men att Apostelen icke sade: "griper mig fången för sig", utan säger: "för syndens lag", då det ju war densamma som tillfångatog, det kom deraf, att Apost. wille uttryckligare nämna hwilken denna lag i lemmarna war, som han förut blott hade kallat: "en annan lag". Nu uttalar han dess namn; det är "syndens lag", säger han.

**) Somliga hafwa i uttrycket, "griper mig fången", welat inlägga en betydelse, som skulle göra hela texten otillämplig på de trogna, och talat om krigsfångars bortförande till ewig trældom. Men detta är att pådifta texten hwad den icke innebär. Deremot äro lust och fröjd i Herrans lag och ett lofsägande af Gud genom Christum afgörande tecken på en trogen själ; och huru äfwen en sådan kan blifwa fången i syndens lag, stola wi snart finna.

tröskande fångenskap. Apostelen har talat om en "lag" i lemmarna, genom hvilken han icke blott ej kan fullgöra det goda som han vill, utan också gör det onda som han hatar. Är icke detta ett bittert förtryck för en helig ande, som har en brinnande lust till Guds lag? Och detta är ett förtryck, som warar så länge wi äro på jorden.* — För det andra, kan ordet "griper mig fången" åsyfta de särstilda ömkeliga händelser i en Christens lif, då han i striden tillfälligt öfvervinner af det onda och verkligen gör det han hatar. Luther säger: "Det är ett alldeles grymt och förfärligt ord, att människans hela natur sträfwat emot Guds lag. Men Apostelen tillägger något ännu hårdare och swårare: Lagen i mina lemmar tager mig tillfånga åt synden, det är: Jag må wilja eller icke wilja, så blifwer jag tvungen att tjena synden, twärtemot Guds lag" (Sämtl. B. I. 5, sid. 247). Huru tillgår ett sådant tillfångatagande? Det ser man i Skriftens exempel. Job stred tappert emot lagen i sina lemmar under sju dagar och sju nätter; men derefter swick honom hans tålmod, han dukade under för frestelsen, så att han förbannade sin födelsedag; då war han wist "tillfångatagen uti syndens lag i lemmarna." Petrus hade alltifrån händelsen i Cornelii hus frimodigt emotstått alla påtryckningar af omkärrelsens tjenare; men när han i Antiochia gaf wika för dem, stryktade och förde andra i strynteri (Gal. 2: 12, 13), då war han wisserligen "tillfångatagen uti syndens lag i lemmarna". Ja, då han i sin Herres fällskap, af Honom älskad och tröstad och försäkrad om sin tro och sin renhet (Luc. 22: 32; Joh. 13: 10), hade mod att ensam strida mot en bewäpnad skara, då war han stark och willig att waga sitt lif för sin Herre; men då han sedan samma afton föll i rädsla och menniskofruktan, så att han förnekade sin Herre, då höll han sitt lif kärare än sin Herre; då war han wist "gripen fången i den lag, som war i hans lemmar". Swad är det annat än att gripas fången af lagen i lemmarna, då en troende Christen anfättes af twiswel, som hela dagar och nätter plåga honom? — eller han angripes af syndiga lustar, eller af wrede, eller af förtroddas tankar i bönen, så att han med all strid och bön icke kan göra sig fri derifrån? Detta heter wist, att gripas fången af syndens lag i lemmarna.

Härpå hafwa wi tywärr alltför många exempel i vårt skröpliga lefwärne, både i afseende på tron och wandringen. Jag har uti min håg äfwen den lagen, att jag vill tro allt det min allsmåttige Herre sagt, om det ock wore än så orimligt för mitt blinda förnuft; men huru går det? Uti mitt blinda och högmödiga förnuft är en annan lag, som griper mig fången och säger: Det ock det är orimligt, ja, omöjligt — och då nu icke jag ser sakens möjlighet, så twislar jag på Guds ord och "gör Honom till en ljugare" (1 Joh. 5: 10). Detta är ju en gruslig

*) Se här om mera under orden: "fäld under synden", v. 14.

synd, den jag aldrig wille begå; men att jag dock begår den, det betecknar wist att jag "gripes fången af syndens lag". Eller huru går det dig t. ex. att tro artikelen om den hel. Rättwarden. Du tror på det ordet, att den wälsignade Falken är Christi blods delaktighet och det wälsignade brödet Hans lekamens delaktighet (1 Cor. 10: 16); men på ett ögonblick börjar du att se på brödet, att det är bröd, och på winet, att det är win, och att det är orimligt, att Christus skulle gifwa oss sitt kött till att äta — och nu twiflar du. Lagen i dina lemmar, ditt förnuft och dina ögon, har då gripit dig fången. Så går det också med tron på våra kroppars uppståndelse. Efter sinnet håller du Herrans ord äfwen härom heliga och sannfärdiga, och du håller Gud mäktig att kunna göra allt hwad Han vill och sagt; men en stund kommer, då du fäster ögonen på några multnade ben, och du tänker: Skola också våra kroppar uppstå? Nej, det är orimligt. Då har åter den lag, som är i dina lemmar, ögon och förnuft, gripit dig fången. Ja, med sjelfwa den stora huswudartikelen om syndernas förlätselse händer ju oupphörligt detsamma. Du har all din salighet i tron på Jesu blod, neml. att detta renar oss från alla våra synder; men förr än du hinna tänka det, har du börjat se på någon wiss synd, som du mest lider af, hennes otillbörlighet och oändlighet, och du tänker: Det borde dock en gång blifwa slut med synden; jag syndar ju ännu alltfjämt; huru kan jag då tro Guds nåd? — och så är du snart fången i otrons och förnufts lag. — Likaså när annan nöd, brist och bekymmer uppstå, då säger dig den lag, som i din håg är: Hoppas på Gud. Han är en allsmäktig och trofast fader. Frukta intet, tro allenast. Men då hör du genast en annan lag från ditt otrogna hjerta, som säger: Detta kan dock icke hjälpas, det är omöjligt, det är förbi o. s. w. På detta sätt erfara wi oupphörligt i vår kläna tro huru lagen i lemmarna griper oss fångna.

Men detta sker oss icke blott med tron och hoppet, utan också med lefwernet. Efter den lag, som i min håg är, håller jag Guds bud icke blott heliga och sanna, utan också hjertligen lära; men på ett ögonblick blifwa de mig såsom ett intet, jag kan icke besinna och värda Guds närvaro, det är mig så som Gud icke wore till; det går mig så som Apostelen i v. 15 sade: "Jag wet icke hwad jag gör; ty jag gör icke hwad jag vill, utan det jag hatar, det gör jag". Jag wille wara orubbligt sagtnodig och mild, men gripes i ett ögonblick af wrede och otålighet. Jag wille wara beständigt ren och fri från alla syndiga begärelser, men gripes fången af syndens lag, så att jag gör det jag hatar. Jag wille wara ödmjuk mot alla menniskor, tålig i alla bedröfwelser, oegennyttig och himmelskt sinnad; men på ett ögonblick är jag förb från mitt rätta sinne till ett tillstånd som är mig en gåta och en förskräckelse. Hwad är nu allt sådant, om icke just det Apostelen här säger: Jag gripes fången i syndens lag, som är i mina lemmar. Och hwem kan säga huru illa det då kan

tillgå? **Jobs, Davids, Petri**, med flera heligas historia wisar omkalliga exempel derpå.

Men att Anden likwäl behåller segren, det beror derpå, såsom förut sades, att själen under allt förblifwer i den heliga håg, som ännu fortsarande uppreser sig emot köttet, strider emot synden och med ånger och tro åter upprättas wid nådastolen, åter får förnyad tröst, håg och kraft att fortsätta wandringen efter Anden; det beror derpå, att själen genom alla förödmjukande erfarenheter blifwer blott desto mer gudfruktig, alltmer lär känna sin swaghet och syndens fruktansvärda makt, samt alltmer drifwes till bönen och Ordet, att der söka hjälp. Huru härmed går, det är ett mycket viktigt förhållande att gifwa akt uppå; ty går det twärtom så, att själen börjar alltmer blifwa borta från nådastolen, trifwas i synden och ursäktas henne, då vittnar detta om ett tillbakagående, ja, om sömn eller död. Men blifwer synden twärtom alltmer försträfflig för anden, och just den synd, som mitt kött mest älskar, så att jag omsider håller alla andra synder för ringa emot denna, håller mig sjelf för den oundrigaste syndare, men nåden och Kristus alltmer oundärliga: då vittnar detta, att anden under alla strider blifwer alltmer gudfruktig och helgad. Skulle det åter hafwa kommit derhän, att all strid upphört, att själen nu finner sig så god och from som hon will wara, då är detta wisst ett tecken, att hon somnat och stilla gifwit sig åt fienden. När det går som bäst i detta lifwet, då går det så, att synden icke är död och fåfång, utan beswärlig och tryckande, emedan jag icke lemnar mig åt hennes wilja, utan wakande och bedjande kämpar emot henne. Men då blifwer ofta striden hård och nöden stor. Detta är hwad de tjusta och sotiande själar icke weta af; detta är den strid som föres af dem, hwilka kämpa för en krona, och hos hwilka lagen uppväckt all begärelse (v. 8). Huru försträffligt detta kännes för ett heligt sinne, som wandrar inför sin Gud i tron på Hans nåd, neml. att ännu känna syndiga begärelser, att dagligen gå farliga och förödmjukande strider till mötes — huru försträffligt och uttröttande detta är, borde äfwen deraf kunna slutas, att en helig Apostel wid sin berättelse här om oundärligt utbrister i klagan och rop efter förlossning från denna dödens kropp. Paulus säger:

24. Jag arma menniska, ho skall lösa mig ifrån denna dödens kropp?

Hvem hör icke här ett direkt utbrott af Apostelens egen känsla? Hade han i allt det föregående under ordet "jag" skildrat blott en annans erfarenhet, så skulle han ju här sagt: Då klagas och suckas jag så: Jag arma menniska etc. Men här sågs intet sådant, utan twärtom följer, midt i berättelsen, själfwa denna klagan, själfwa det direkta utbrottet af smärta hos den som strifwer. Detta är derföre åter ett bewis, att Apostelen här helt enkelt berättar sin egen erfarenhet.

Jag arma menniska — eller: "Jag eländiga menniska" — ho skall lösa mig från denna dödens kropp? Detta är den suckan, som endast heliga och af synden uttröttade själar förstå. Detta är ett klagosjud från en för hela werlden fördold och obegriplig jemmer, som endast Gud hörer från sina barns bönetvär — den jemmer, som har sin djupa grund deri, att en himmelsk själ, en helgad ande är fångslad och innesluten inom ett förgiftadt, syndfullt kött. Då Apostelen här säger: "denna dödens kropp", så åsyftar han icke egentligen kroppen och jordelifwet — ty det höll han ännu för en timlig och lätt bedröfwelse (2 Cor. 4: 17) — utan det är "syndakroppen" (Cap. 6: 6), det är "syndens lag i lemmarna", som så pressar honom; ty endast derom har Apostelen här talat och om intet annat lidande. Dersöre anmärker och Luther wid vår text: "Död kallar han här denna jemmer, möda och strid med synden". Då han såg på sig sjelf och på detta bedröfliga förhållande, att han, som ingenting högre åstundade, än att vara alldeles helig inför sin Guds ögon, likwäl hade beständig synd hos sig och af denna syndens lag greps fången, såsom han här sagt, då såg han sin fallna menstliga warelse blott såsom en "dödens kropp." Uti Christus war han wäl rättfärdig och salig, men i sig sjelf war han en syndens och dödens kropp. Det elände, den brottelighet, owärdighet och möda, som låg uti synden, war för honom såsom sjelfwa döden, ja, swårare än döden. Så mycket denne Apostel och led för Evangelii skull, all denna förfölselse af menniskor, då han än blef fångslad, än stenad, än slagen och gislad (2 Cor. 11: 23—27), så har dock allt detta yttre lidande aldrig aspressat honom sådan suckan efter förlossning, som då han tänkte på och bestref sin nöd af synden. Sådan är en rätt helig själ. Ap. Petrus har och haft mycket yttre lidande, ända tilldes han eftersöljde sin Mästare uti martyrdöden (Joh. 21: 19); men med allt detta yttre lidande, berättas i Skriften blott en gång att han bitterligen gråtit — det war, när han hade syndat och förnekat sin Herre. Mått åter: För en rätt helig själ är synden bittrare än döden. Luther säger: "Swilken rätt christen menniska skulle ej önska sig vara icke blott sjuk, utan äfwen död, när hon ser och förnimmer, att hon under kroppens helsodag ligger under för synden och kanske städse faller i synd, samt kommer att falla i synd och sålunda ständigt göra twärtemot sin allrakäraste Faders allrakäraste wilja. Ty Apostelen Paulus har med högljudd klagan ropat och skriat: Jag arma menniska, ho skall lösa mig från denna dödens kropp? Den menniska älskar icke sin Fader rätt, som icke håller syndens wedermöda för större än dödens wedermöda, helst Gud har förordnat döden dertill, att omsider förändra och afstära syndens wedermöda, så att döden då blifwer en lifwets och rättfärdighetens tjenare." Ja, ehuru wi wäl ofta äro så kall-sinniga och werldsliga, att wi icke rättakta synden och längta efter förlossning, plägar det dock vara för sannt gudfruktiga sjä-

lar det ljusligaste man kan säga dem om den saliga ewigheten, när man erinrar att de då skola wara fria från alla sina swåra synder, alla frestelser och swagheter; att de då aldrig mer skola synda emot sin Gud, utan wara så heliga som de någonsin önskat. Då ljusna deras ansigten af glädje, då öfverröstas köttets motvilja för döden, så att denna nu kan blifwa dem kär. Af allt sådant förnimmes wäl, att intet är dem bittrare än synden. Sådant har Apostelen här uttryckt, då han just wid sin beskrifning på syndens lag i lemmarne utropar: "Jag arma menniska, ho skall lösa mig från denna dödens kropp." — Hans frågord: "ho skall lösa mig", will icke säga, att han war owis om hwem som skulle blifwa hans förlossare, utan det är endast det wanliga uttrycket för stark längtan. Han uttalar ock genast sin saliga bekantskap med den rätta förlossaren, då han nu vidare utbrister:

25. Gud tackar jag, genom Jesum Christum, vår Herre. Så tjenar jag nu Guds lag med hågen; men med köttet tjenar jag syndens lag.

Här gör nu Apostelen först en tackägelse för all nåd och förlossning genom Christum, och sedan en kort sammanfattning af allt det han här framställt om sin heliga håg och sitt syndfulla kött.

Gud tackar jag, genom Jesum Christum, vår Herre. Midt i sin klagan erinrar sig Apostelen, huru han dock hade att tacka Gud, genom Jesum Christum, för den förlossning han redan erfarit, då han nu icke mera stod under syndens förbömmelse, ja, icke heller under syndens herrawälde eller ett kötteligt sinne (Cap. 8: 1, 5), och i detta sitt benådade tillstånd hade ett fast grundadt hopp att också en gång blifwa förlossad från syndens lag i lemmarna. Dessa ord: "Gud tackar jag, genom Jesum Christum" etc. äro utan twifwel, likasom de föregående, blott ett naturligt uttryck af Apostelens egen känsla, då han nu tänkte på hela sin ställning. Derföre nämner han ock ingen wis sak såsom det egentliga föremålet för sin tackägelse, utan säger blott, att han tackade Gud, genom Jesum Christum, således för all den nåd, han hade genom honom. Ty likasom frågan i v. 24 icke hade en egentlig frågas betydelse, såsom om han wore owis om hwem som skulle förlossa honom, utan war blott ett utrop af smärta och längtan; så hafwa ock dessa ord icke betydelse af ett egentligt swar, utan äro, såsom nyss sade, blott ett naturligt uttryck af den tröst, han hade jemte sitt lidande af synden. Detta ställe kan jemföras med 1 Cor. 15: 54—57, der Apostelen också talar om vår slutliga seger och förlossning ifrån synden och döden och afbröter sig med detta utrop: "Men Gud ware tack, som oss segren gifwit hafwer, genom vår Herre Jesum Christum." Vi finne äfwen här, huru Apostelen midt i sitt lärospråk inlägger en hjerte-utgjutelse. Men på samma gång medgifwes, att

uti sjelfwa sammanhanget mellan den klagande frågan i v. 24 och loffägelsen i vår text ligger ett svar på frågan; ty i detta sammanhang är visserligen swaret: **Gud skall förlossa mig, genom Jesum Christum, vår Herre.** — Och då Apostelen tackar Gud genom Jesum Christum, så uttrycker han dermed, att wi endast genom Christum hafwa det goda, som wi kunna tacka för. (Jemf. 1 Cor. 1: 4). Orden "**vår Herre**" utgöra och alltid ett tröstligt tillägg, såsom en erinran, att Christus är helt och hållet åt oss gifwen; Han är vår egen Förlossare och Herre, till hwilken wi alltid kunna sätta all tröst och lit. Ja, wi böra och märka, och till tröst, att Apostelen icke säger min Herre, utan **vår Herre**, och derwid betänka, att all den nåd, tröst och glädje, Apostelen hade i Gud, genom Jesum Christum, skola och wi hafwa genom Honom; den tillhörer lika mycket oss, som Apostelen, emedan Christus är lika wist gifwen för oss, som för honom. Måtte wi och lika wist tro på Honom!

Men hvad wi här i synnerhet böra märka och wäl minnas, är, att Apostelen tackar Gud genom Christum midt i sin klagan öfwer syndens lag i lemmarna. Detta skall gifwa oss en mycket behöflig och wigtig lärdom. Det är allas vår sjukliga böjelse, att wi endast då wilja med glädje tacka Gud, när wi icke se, känna och betänka vår synd; känna wi åter syndens lag i lemmarna, då är det slut med vår glädje och loffägelse. Detta är icke rätt christligt; ty det antyder, att wi wilja hafwa vår tröst uti oss sjelfwa. Märk dertföre, att Apostelen midt i sin klagan öfwer syndens lag i lemmarna utbrister i tackägelse till Gud genom Christum. Men dertföre säger han och med allwarlig mening: **genom Jesum Christum, vår Herre.** Detta är grunden och orsaken, att han kunde midt i sin klagan tacka Gud. Det är allenast genom Jesum Christum, vår Herre, jag kan ännu hafwa tröst och hopp, vill han säga; uti mig finnes intet stödd för min tröst: allt är endast genom Jesum Christum, vår Herre. Och så långt ifrån att synden skulle nedtryta vårt lof till Kristus, må wäl frågas om wi icke twärtom just för den kännbara syndens skull böra prisa och lofwa den nåden, att wi nu äro förlossade ifrån all syndens förbannelse, hafwa en ewig frihet från denna och skola slutligen blifwa äfwen fria från syndens inneboende. Och manne icke just det skall blifwa vårt största och ewiga fröjdestämne, vår högsta och ewiga lofsång inför thronen, att Kristus så förlossat oss, att all den synd, som hela lifwet igenom följde och plågade oss, icke kunde förddöma oss? Skall jag tacka Gud endast när jag icke känner synden, då är min tröst och loffägelse först oren, eller till en del stödd på mig sjelf; och för det andra blifwer den då mycket kort och ofstadig. Wi böra dertföre lära att så tätt som möjligt med känslan af synden förena lofwet till Kristus. Det skulle vittna att wi tro på Kristus och icke på någon egen wärdighet. Wi böra lära att i tron säga så: Jag är wäl, tywärr, ännu full med synd, jag

arma människa, men så stor och wederstyggelig skall min synd icke kunna vara, att ej den förlossning, som i Jesu Christo skedd är, tillräckligen öfverväger den. Och ja mäktig skall min synd icke vara, att ej Han, som redan med sitt blod förlossat mig från hennes förbannelse, äfwen skall en gång förlossa mig från hennes lag i mina lemmar. Skall jag sjelf vara ren och i min egen person tackas Gud, då måste jag ewinnerligen förtwifla; men är Kristus min rättfärdighet, då skall jag alltid tackas och alltid lofwa min Gud. Och widare: Skall jag sjelf öfvervinna och utrota synden i mig, då måste jag ock förtwifla; men skall min Herre Kristus göra det, då skall jag icke misströsta. Blott Gud vill jag tacka för allt, och endast genom Jesum Christum, vår Herre. Så böra wi hafwa det i vårt hjerta. Äfwen detta har Apostelen här lärt oss, då han midt i sin klagan tackar Gud, genom Jesum Christum. Men wi gå nu åter till texten. Sedan Apostelen nu utgjutit sig både i klagan och lof, återkommer han till sitt ämne och avslutar det nu med en kort sammanfattning af det hela. Han säger:

Så tjänar jag nu Guds lag med hågen; men med köttet tjänar jag syndens lag.

Detta är nu slutföljden och summan af allt hwad Apostelen ifrån och med v. 14 framställt. Därföre börjar han här med ett "alltså." Ordagrant lyder texten sålunda: "Alltså tjänar nu jag sjelf wäl med hågen (sinnet) Guds lag, men med köttet syndens lag". Orden "jag sjelf" kunna ock heta: "just jag", densamma som förut talat, jag som suckar efter förlossning och prisar Gud, genom Jesum Christum — just jag tjänar Guds lag med hågen, men med köttet syndens lag. Likasom förut, framställer sig Apostelen här såsom bestående af två olika och stridiga delar: hågen, eller sinnet, den nya människan, som efter Gud skapad är; och köttet, eller den förderfwade naturen, den gamla människan, som är såld under synden. Dessa två människor uti honom, säger han, tjena ock hwar sin olika lag: Guds lag, som är skrifwen i hans sinne och i hwilken han hade sin lust efter den inwäntes människan (v. 22); och syndens lag, som war i hans lemmar och af hwilken han greps fången. Så beskriver Apostelen sig. Rängre kan intet Guds barn komma i denna werld. Detta blifwer därför alltid beskrifningen på en pånyttfödd människa. Hos hwarje sådan, men också endast hos en sådan, lefwa och arbeta dessa två stridiga krafter, köttet och Anden, synden och nåden, den lag som är i våra lemmar, och den lag som i vår håg är. Om ock stryptare misbruka denna sanning till sina synders ursäktande, är dock sanningen icke der till skuld. Wi få ock icke förneka eller undandölja sanningen, därför att den skulle kunna misbrukas. De som förwända Guds sanning till sitt förderf, skola sjelfwa draga sin dom.

Jag tjänar Guds lag med hågen. Då detta språk: "Alltså

tjenar jag nu" m. m. uttrycker summan af det föregående, så är det också till innehållet redan klart. Vid vi endast i kortet anmärka orden. Ordet "jag tjänar" är ett nytt bevis, att den "vilja", Apostelen i v. 18 omtalade, icke betecknade detta kraftlösa bifall till det rätta, som vi finna hos förnustet och samvetet; nej, "jag tjänar Guds lag med hägen", det betecknar visserligen den nya, verkamma vilja, som endast genom Anden i den nya födelsen uppträder, hvarigenom vi verkligen börja att "tjena Guds lag". Det samma bevisar också ordet: "med hägen", eller sinnet, då vi weta att hos lagtrålen förhållandet är tvärtom, att om han också tjänar Guds lag med gerningar, hans håg eller sinne i samma grad strider deremot (Cap. 8: 7). Att jag tjänar Guds lag med hägen, innefattar således allraförst, att jag har en hjertelig "lust till Guds lag", ja, "glädje och fröjd" i honom, såsom i v. 22 sådes; att jag icke tjänar för lagens hot eller löften, utan innerligen älskar det goda och heliga, och hatar det oheliga, genom en ny af Anden född natur; och för det andra, att detta icke stannar i blott lust och vilja, utan också blifwer ett verkligt tjänande, att jag i ord och gerningar rättar mitt lefwärne efter min Guds lag, så att jag nu verkligen "wandrar icke efter köttet, utan efter Anden" (Cap. 8: 1); ehuru alltid med den sorgliga erfarenhet, som här omtalats, att jag för syndens lag i lemmarna icke kan göra det goda som jag vill, utan ofta gör det onda som jag hatar. Men märk väl, att mitt hela lif dock är en wandring efter Anden, då det deremot förut war en wandring efter köttet. Många vilja gälla för Christna, men med detta prof skall det bewisas. Så lärer hela Skriften. Apostelen och hvarje trogen säger med sanning: "Så tjänar nu jag sjelf Guds lag med hägen".

Men med köttet tjänar jag syndens lag. Äfwen detta är genom det föregående förklaradt. Högst nödigt är dock här, att väl fasthålla betydelsen af ordet "kött", neml. att det alldeles icke betecknar kroppen och utwärtens wandel, utan, såsom motsatt till hägen eller det nyfödda sinnet, betecknar hela den från Adam ärfda naturen, allt hwad som är "föddt af kött," kropp och själ med deras förderfwade krafter och förmögenheter. Då nu Apostelen förut sagt, att han i denna sin gamla natur fann en lag, som stridde emot den lag som i hans håg war, ja, grep honom fången i syndens lag som war i lemmarne, så är också detta språk dermed förklaradt. Det talar icke om gerningar, utan om naturens ondskas, som är alltid sig lif, ehwad det går bättre eller sämre med gerningarna. Visserligen äro icke heller gerningarna syndfria hos helgonen; men för att förstå detta språk, bör märkas, att jag kan äfwen midt under samt goda och heliga gerningar tjena syndens lag med köttet, neml. då gerningarna äro Andens verk och köttet derunder rör sig med sin ondskas. Jag kan t. ex. med Andens willighet låna eller gifwa något till en fattig,

men med detsamma känna köttets förderf i någon motvilja eller högfärd. Jag kan med Andens willighet gå till bönen och Ordet, men och derunder så känna köttets förderf, förströdda tankar, otro m. m. Sådant heter wist, att "tjena Guds lag med hågen, men med köttet syndens lag". Naturens ondsla rör sig emot min wilja; det är en lag i mina lemmar, en ständigt drifwande och tvingande makt. Denna tvingande makt kallas här "syndens lag". Men i hwarje lag ligga två ting: dels föreskrift och regel, dels en drifwande och tvingande kraft. Så innebär och syndens lag först en ond drift och böjelse, sedan och en wiss form eller regel för syndens verksamhet. Då nu Apostelen säger: "med köttet tjénar jag syndens lag", så will det säga: så mycket den förderfwade naturen ännu lefwet och rör sig, så sker detta efter syndens sätt och regel. Men huru detta tillgår, det sågo wi under v. 23 uti flera exempel ur Skriften och vår egen erfarenhet.

Och härmed hafwa wi nu betraktat Apostelens bekännelse och lära om striden mellan Anden och köttet. Wi kunna aldrig nog prisa Gud blott för den förmånen, att wi här fått ståda in uti en så helig mans inre strider. När denne helige Apostel, hwilken så helt egnade sitt lif åt Herren och Hans tjänst; när han, hwilkens hela wandel stod så klar och ostrafflig inför alla hans fiender, och hwilken sist kunde sluta sitt lopp med glädje, att han hade kämpat en god kamp, behållit tron och nu wäntade rättfärdighetens krona, som war honom af Christus förwärfwad och i himmelen förwarad: när en så högt benådad och framstående Herrans tjänare, med blicken på det inre förderfwets mäktiga strid, måste utropa: "Jag arma menniska, ho skall lösa mig" etc., hwilken underbar framställning ligger ej häruti af den syndens ondsla, som förgiftat och förderfwat vår natur! Måtte wi wäl minnas hwad wi stådat, så att wi aldrig låta oss förwillas att mistrosta, när också wi hafwa några bittra erfarenheter af detta förderf! Detta Bibelsälle är i synnerhet egnadt att trösta dem som äro nedtryckta af ett mycket bekymrande förderf, af hårda inre strider, som ingen känner utan de sjelfwa och hjertats ransakare. Det finns Christna, som, antingen de aldrig nog grundligt undersökt meningen i detta Bibelsälle, eller och warit wilseledda af falska tolkningar, aldrig wågat tillämpa det på Apostelen och de trogna. När sådane en gång så det rätta ljuset öfwer detta ställe, skola de högeligen prisa Gud för den tröst och upplysning det stänker — under det namnchristna, som ännu äro okunniga om dessa inre strider, här skola se endast mörker och dårskap. Den strid, Apostelen här beskriwit, har ännu ingen af Guds folk efter syndafallet undgått. Måtte wi wäl minnas det och icke förwifla! — Men så böre wi och här lära, att aldrig låta förwilla oss till den inbillningen, att det skall kunna gå oss wäl, om wi lemna ett så förderfwadt ondt kött frihet att lefwa som det lyfter. Måtte wi lära att beständigt "waka och bedja, att wi